

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica din 01 decembrie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Goțenco Denis Valeriu, născut la 09 mai 1980 în or. Ungheni domiciliat în or. Ialoveni, str. Nucarilor.50;

și

SC „Red Point” SRL, înregistrată la CÎS de pe lângă Ministerul Justiției cu numărul c/f 1005600014272, cu sediul în mun. Chișinău, str. Ismail 52, of. 6.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 04.04.2014 pînă la 01.12.2014;*
2. *Instanța de apel de la 17.01.2015 pînă la 06.03.2015;*
3. *Instanța de recurs de la 04.06.2015 pînă la 29.09.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica , mun. Chișinău din 01 decembrie 2014:

- Goțenco Denis a fost condamnat în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul activității de întreprinzător pe un termen de 5 ani, iar, conform articolului 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termenul de probă de 2 ani;

- SC „Red Point” SRL a fost condamnat în baza art. 244 alin.(2) lit. b) Cod penal cu amendă în mărime de 600 unități convenționale - 12 000 lei, cu lichidarea persoanei juridice date.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, „Goțenco Denis Valeriu deținând funcția de director general a Societății Comerciale „Red Point” SRL, cod fiscal 1005600014272, cu principalul gen de activitate în domeniul comercializării tehnicii de calcul și accesoriilor, în perioada martie 2012 - iunie 2013, din intenția directă, urmărind scopul de profit, prin participate cu alte persoane - a comis evaziunea fiscală întreprinderii menționate, manifestată prin nereflectarea în evidență contabilă și fiscală a venitului obținut în urma vânzării marfurilor procurate de la diferiți agenți economici, prin intermediul magazinului specializat situat în mun. Chișinău, bd Dacia 35.

Astfel, în perioada martie 2012 - iunie 2013, la indicația lui Denis Goțenco, a fost procurată tehnica de calcul, aparate foto, telefoane mobile și accesorii pentru mărfurile

enumerare precum și diferite servicii atât de la persoane juridice cât și de la persoane fizice, fără careva acte de proveniență. Ulterior, mărfurile procurate se înstrăinau prin intermediul magazinului specializat „Lumea Laptopurilor” situat în mun. Chișinău, bd Dacia 35, conform unei scheme frauduloase bine gândite de Denis Goțenco.

La încheierea tranzacției, cumpărătorului se elibera bonul de plată, prin care se confirma faptul achitării mărfurilor și trecerii acestora în proprietate posesorului. La finele fiecărei zile de muncă, la indicația lui Denis Goțenco de către angajații întreprinderii, prin introducerea a unei combinații de butoane, se anulau vânzările reale, după ce se introduceau date a unei tranzacții fictive: data și ora, codul mărfii și valoarea acesteia.

Astfel, în evidență contabilă și fiscală, se reflectau doar unele tranzacții, iar mijloacele bănești obținute și nereflectate în evidență fiscală, se transmiteau lui D. Goțenco.

În urma acțiunilor infracționale indicate, bugetului de stat, conform notei de serviciu nr. 37/2/8 din 18.08.2013, i-a fost cauzat prejudiciul în sumă de 3026239 lei MD, în ce privește diminuarea TVA și suma de 12931432 lei MD, în ce privește diminuarea impozitului pe venit.

Societatea Comercială „Red Point” SRL, IDNO 1002600042915, cu principalul gen de activitate în domeniul comercializării tehnicii de calcul și accesoriilor, fiind persoană juridică, care desfășoară activitatea de întreprinzător, înregistrată ca plătitor de TVA, urmărind scopul de eschivare de la achitarea impozitelor în bugetul public național, prin nereflectarea în evidență contabilă și fiscală a venitului obținut în urma vânzărilor mărfurilor procurate de la diferiți agenți economici, prin intermediul magazinului specializat situat în mun. Chișinău, bd. Dacia 35, în perioada martie 2012 - iunie 2013, s-a eschivat de la achitarea în bugetul public național a taxei pe valoarea adăugată (TVA) în sumă de 3026239 lei și impozitului pe venit în suma de 1293142 lei, în următoarele circumstanțe.

În perioada martie 2012 - iunie 2013, directorul general SRL „Red Point”, Denis Goțenco a organizat procurarea tehnicii de calcul, aparatelor foto, telefoanelor mobile și accesoriilor pentru mărfurile enumerate, precum și diferite servicii, atât de la persoane juridice cât și de la persoane fizice, fără careva acte de proveniență.

Ulterior, pentru atingerea scopului infracțional, mărfurile procurate se înstrăinau prin intermediul magazinului specializat „Lumea Laptopurilor” situat în mun. Chișinău, bd. Dacia 35. La încheierea tranzacției, cumpărătorului se elibera cec, prin care se confirma faptul achitării mărfurilor și trecerii acestora în proprietate posesorului.

La finele fiecărei zile de muncă, la indicația lui Denis Goțenco de către angajații întreprinderii prin introducerea a unei combinații de butoane, se anulau vânzările reale, după ce se introduceau date a unei tranzacții fictive: data și ora, codul mărfii și valoarea acesteia.

Astfel, în evidență contabilă și fiscală, se reflectau doar unele tranzacții, iar mijloacele bănești obținute și nereflectate în evidență fiscală, se transmiteau lui D. Goțenco.

În urma acțiunilor infracționale indicate, bugetului de stat, conform notei de serviciu nr. 37/2 din 16.08.2013, i-a fost cauzat prejudiciu în sumă de 3026239 MDL în ce privește diminuarea TV și 1293142 MDL în ce privește diminuarea impozitului pe venit”(f.d.217, vol.III).

Fapta constatată de prima instanță și reținută lui Goțenco D. și SC „Red Point” SRL este calificată în baza art. 244 alin. (2), lit. b) Cod penal, adică evaziunea fiscală a întreprinderilor caracterizată prin includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale, ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, faptă care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari” (f.d.219, vol.III).

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bucătaru Marian în numele inculpaților Goțenco Denis și SC „Red Point” SRL, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri, prin care Goțenco D. și SC „Red Point” SRL să fie achitați de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 244 alin.(2), lit. b) Cod penal.

În susținerea apelului s-a invocat că, probele puse la baza sentinței de condamnare nu dovedesc vinovăția lui Goțenco D. și SC „Red Point” SRL în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel prima instanță le-a dat o apreciere greșită, motiv pentru care se impune reaprecierea probelor respective și achitarea inculpaților, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiuni.

Instanța de fond greșit a ajuns la concluzia că prejudiciul suportat, ca semn obligatoriu al componenței de infracțiune prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost pe deplin probat prin conținutul actelor controlului fiscal efectuat la SRL „Red Point” în baza ordonanței din 18.07.2013.

Faptele constatate de către inspectorii fiscali ai Direcției de control Fiscal ai IFS mun. Chișinău care prin actele de control Fiscal faptic și anume (act m-3-509999 din 30.07.2013, cu nr. 1-37468 din 30.07.2013, cu nr. 1-628150 din 02.08.2013, cu nr. 3-510000 din 02.08.2013, act generalizator cu nr. 3-511952 din 16.08.2013) la firma „Red Point” SRL și subdiviziunile acesteia, au verificat cantitatea mărfurilor aflate în stoc, valoarea acestora, documentele de proveniență a mărfurilor date și verificarea utilizării MCC cu memorie fiscală la decontările în numerar, verificarea soldului mijloacelor bănești aflate în casiere nu au stabilit careva încălcări fiscale – fapt care aici perfect întrunesc condițiile art. 216 alin. (6), 231 alin. (2), 239, 241, 248, 249 Codul fiscal și art. 933 Cod civil.

Un rol important de soluționare cazului au avut martorii Boghiu Rodica și Bîrnaz Maria, inspectorii fiscali ai Direcției de control Fiscal ai IFS mun. Chișinău, care au declarat că la momentul de azi nu există o constatare de încălcare fiscală a contribuabilului SRL „Red Point” fixată într-un act de control fiscal sau o decizie fiscală.

Totodată, tot ele, au declarat că, Nota de serviciu a IFS mun. Chișinău cu nr. 37/2/8 din 16.08.2013 privind examinarea informației disponibile referitor la activitatea „Red Point” SRL nu atestă încălcarea fiscală comisă de contribuabil, și nu servește temei de atragere la răspundere fiscală, doar au estimat o obligație fiscală, care nu s-a definitivat, întrucât controlul fiscal a fost suspendat la 16.08.2013 în legătura cu necesitatea acumulării suplimentare a probelor necesare recalculării obligațiilor fiscale ale întreprinderii „Red Point” SRL.

Declarațiile martorului Bîrnaz Maria, au fost greșit tălmăcite de către instanța de fond, și anume că: ...în baza acestei note nu se adoptă decizii, și respectiv decizia nu a fost adoptată, dat fiind faptul că controlul la întreprinderea inculpată nu a fost efectuat, acesta fiind suspendat deoarece urma să parvină răspunsul de la Procuratura Generală. Astfel, instanța a ajuns la o concluzie greșită considerînd că la caz nu este necesară și

obligatorie decizia, ca constatarea existenței faptei prejudiciabile, pe cînd există nota de serviciu, care de fapt este un act preparatoriu.

La fel, la caz este relevant și textul dispozitivului scrisorii de informare a Procuraturii Generale din 16.08.2013/ semnat de către Valentina Negara șef adjunct al IFS pe mun. Chișinău/, ... rugăm respectuos că în cazul deținerii informații suplimentare sau probe pe marginea materialelor utilizate în cadrul estimării obligațiilor fie ale SRL „Red Point” să fim informați cît mai curînd posibil, intru definitivarea controlului fiscal suspendat.

Astfel, nu există faptă prejudiciabilă, iar învinuirea este una abstractă și Hotărîrea Judecătorei Botanica este una ilegală și neîntemeiată.

Procurorul în rechizitoriul a indicat, iar instanța de judecată a susținut, că pentru atingerea scopului infracțional, la indicația cet. Goțenco Denis, angajații SRL „Red Point” prin introducerea unui „cod” în aparatele de casă și control, anulau tranzacțiile efectuate de facto.

Învinuirea adusă inculpatului Goțenco Denis se combate prin efectuarea expertizei tehnico-informaționale a obiectelor ridicate la 17.07.2013 din punctele de comerciale ale firmei „Red Point” SRL și anume raportul de expertiza cu nr. 276 din 16.08.2013 și cele ulterioare anexate la dosar, conform cărora n-au fost depistate careva fișiere prin care s-ar influența asupra memoriei fiscale a aparatelor de casă și control, și că aparatul de casă și control nu poate fi conectat nemijlocit la calculator din cauza lipsei conectoarelor necesare, fapt ce denotă imposibilitatea introducerii unui cod cu anularea tranzacțiilor efectuate.

Totodată, înscrisurile prezentate de partea acuzării, care au fost ridicate de la Petrova Aliona și Baran Dumitru, dar nu de la Goțenco Denis, nu sunt documente contabile, primare sau centralizatoare, fapt care nu pot constitui ca obiecte materiale la fapta prescrisă (Legea contabilității).

Potrivit art. 93 Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

Probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești demonstrează că inculpații nu au săvârșit fapta prescrisă, inclusiv lipsa legăturii dintre fapta inculpatului și consecințele survenite.

Martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești, oricare ar fi ei, Corcimar Veaceslav, Vanuja Alexandru, Petrova Aliona, Gaitura Tatiana, Madan Oleg, Madan Victor, Boghiu Rodica, Bîrnaz Maria nu au furnizat instanței de judecată suficientă informație, pentru a considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului Goțenco Denis și SRL „Red Point”. Mai mult, declarațiile martorilor urmează a fi apreciate în favoarea inculpaților deoarece acestea poartă în sine contradicții esențiale și sunt bazate pe presupuneri (conform art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală).

Este relevant și prevederea art. 389 alin. (3) Cod de procedură penală, declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul sau că martorul a fost audiat în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu acest martor în cadrul ședinței de judecată.

Martorii care au lucrat la „Red Point” SRL și anume Corcimar Veaceslav, Vanuja Alexandru, Petrova Aliona, Gaitura Tatiana au spus că nu au primit nici-odată indicații de la Directorul General Goțenco Denis, privind activitatea lor de serviciu, precum și în obligația introducerea unui careva „cod” în aparatele de casă, că contabilitatea se înfăptuia în programa 1C, că ei nu au întocmit careva documente contabile, rapoartele ce ar relata încasările zilnice de la casa, toate documentele contabile le înfăptuia contabilitatea; că la eliberarea mărfii cumpărătorului se elibera bonul de plata, emis de aparatul de casa”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2015, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Bucătaru Marian în numele inculpaților Goțenco Denis și SC „Red Point” SRL, cu menținerea sentinței.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

Sentința cuprinde elementele definiției condamnării, prevăzute de art. 394 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală.

Fiecare probă este apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Intenția inculpaților de a săvârși infracțiunea de evaziune fiscală a întreprinderii, a fost determinată de prezența unui scop special, includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale, ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, faptă care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut și faptul că potrivit art. 187 din Codul fiscal, contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana cu funcție de răspundere semnează darea de seamă fiscală, asumându-și răspunderea prevăzută de lege pentru prezentarea de date și informații false sau eronate.

Contrar prevederilor art. 101 și 102 ale Codului fiscal, inculpații Goțenco Denis SC și SC „Red Point” SRL a desfășurat o activitate de tănuire a obiectului impozabil, fără a-și onora obligațiunea de a prezenta spre control declarațiile privind taxa pe valoarea adăugată în sumă deplină, precum și a documentelor de evidență contabilă, pentru confirmarea sumei taxei pe valoarea adăugată destinate trecerii în cont. Aceasta a dus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, pricinuind statului RM o paguba materială în valoare de 3026239,00 lei pentru diminuarea TVA și 1293142,00 lei pentru diminuarea impozitului de venit, iar în total 4319381,00 lei MD.

Instanța precizează că varianta agravantă a evaziunii fiscale a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, prevăzută la lit. b) alin.(2) art. 244 Cod penal, presupune producerea urmărilor prejudiciabile sub forma neachitării impozitului, a cărui mărime depășește 5.000 unități convenționale.

Totodată, potrivit art.44 al Legii contabilității, persoanele vinovate de încălcarea acestei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, rapoartele financiare cele anuale, sunt trase la răspundere penală.

Totodată, susținerile apelantului că, inculpații nu sunt vinovați de săvârșirea infracțiunii imputate nu echivalează cu achitarea acestora, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță - relevate

în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpați.

În context, se consideră corectă soluționată și chestiunea privind pedeapsa aplicată inculpatului Goțenco D., aceasta fiind în limitele legii, astfel prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 61, 75 și 90 Cod penal.

5. Împotriva hotărîrilor menționate, avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point” a declarat recurs ordinar, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora cu pronunțarea unei hotărîri prin care inculpații Goțenco Denis și SRL „Red Point” să fie achitați de săvârșirea infracțiunii imputate. Recurentul invocă aceleași motive declarate în instanța de apel (pct. 3). Totodată, recurentul mai menționează că, nu s-au constatat existența faptei infracțiunii; sunt insuficiente probe pentru a pune în învinuire inculpații; a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției; concluziile instanțelor privind vinovăție inculpaților se întemeiază pe presupuneri; lipsește latura obiectivă a infracțiunii;

5.1. La data de 04 iunie 2015, avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, a declarat recurs ordinar (suplimentar), prin care solicită casarea hotărîrilor instanței de fond și de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința inculpaților de săvârșirea infracțiunii imputate. Recurentul invocă că, nu există nici o încălcare fiscală a contribuabilului SRL „Red Point” fixată într-un act de control fiscal sau o decizie fiscală; instanța de apel nu s-a expus asupra declarațiilor martorilor Boghiu Rodica și Bîrnaz Maria

6. Judecînd recursurile ordinare declarate în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Referitor la recursul avocatului Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, recurentul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de apel, examinînd apelul apărătorului în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, este dovedită.

Astfel, deși inculpații Goțenco Denis și SRL „Red Point”, vina în comiterea infracțiunii imputate nu a recunoscut-o, culpabilitatea acestora este demonstrată pe

deplin prin următorul sistem de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi:

- declarațiile reprezentantului părții civile IFS, Storceac D. precum că, a fost efectuat un control fiscal, în vederea stabilirii factorilor de decizie al SRL „Red Point ” a elementelor componente de infracțiuni prevăzute de art. 224 Cod penal.

La efectuarea controlului fiscal ca surse de informație pentru estimarea obligațiilor fiscale la SRL „Red Point ” a servit informația pusă la dispoziție de Procuratura Generală și anume înscrisurile ridicate de la agentul economic în urma percheziției petrecute la 17 iulie 2013 în punctele comerciale ale întreprinderii, precum și informațiile reflectate de către contribuabil în dările de seamă fiscale prezentate organului fiscal și anume declarațiile privind TVA și a impozitului pe venit pe perioadele fiscale corespunzătoare.

Astfel în urma controlului au fost estimate obligații fiscal la capitolul TVA pentru martie 2012 - iunie 2013 în sumă de 3026239 lei, iar la capitolul impozit pe venit pentru anul 2012 acesta a fost micșorat cu 1293142 lei. Respectiv fiind prejudiciat bugetul public național în aceste sume.

De către reprezentantul părții civile Inspectoratul Fiscal de Stat la materialele cauzei au fost anexate 3 acte de control unde au fost stabilite sumele diminuate: 1) actul nr. 3/511952 din 16 august 2013; 2) actul nr. 1/628150 din 01 august 2013 și 3) actul nr. 3-510000 din 02 august 2013.

Actele de control sunt acte preparatorii care nu lezează dreptul contribuabililor ci doar se reflectă rezultatul controlului.

În baza acestor acte se întocmește decizia de sancționare sau nota de serviciu.

Actul de control nu a fost contestat de SRL „Red Point ”.

Nota de serviciu din 16 august 2013 s-a întocmit în baza actelor de control.

- *declarațiile martorului Bîrnaz Maria*, precum că în baza sesizării de la Procuratura Generală a fost dispusă efectuarea controlului la întreprinderea SRL „Red Point ”. A fost efectuat control fiscal faptic cu inventarierea bunurilor și constatarea faptului în actul de control fiscal faptic. În rezultatul controlului au fost stabilite niște divergențe dintre datele evidenței contabile și datele inventarierii de fapt, iar prin decizia Inspectoratului Fiscal i s-a propus întreprinderii să calculeze și să declare TVA-ul la buget. Urma să fie efectuat un control la întreprinderea inculpată SRL „Red Point ” dar nu s-a efectuat, acesta fiind suspendat deoarece urma să parvină răspunsul de la Procuratura Generală.

A fost efectuată estimarea obligațiilor fiscale prin metode și surse indirecte conform art. 189, 225 CF în baza documentelor ridicate de Procuratura Generală. A fost întocmită nota de serviciu privind estimarea prin metode și surse indirecte. În baza acestei note nu se adoptă decizii, și respectiv decizia nu a fost adoptată. În concluzii au fost indicate constatările factice ale actelor de control.

- *declarațiile martorului Boghiu Rodica*, precum că este angajatul IFS și la solicitarea procurorului a inițiat un control fiscal cu inventarierea mărfurilor. La momentul inițierii a verificat actele ridicate de procuratură pentru a le ține evidența. La procuratură i-a fost prezentată o mapă cu documente ciornă. Înscrisurile respective conțineau în sine informații privind sume încasate zilnic și careva cheltuieli efectuate în baza bonurilor. Înscrisurile respective au fost comparate cu datele din registrul de casă și al aparatului de control. Ele au servit ca temei pentru estimarea obligațiilor fiscale prin metode și surse indirecte. La moment controlul a fost suspendat și a fost remisă o scrisoare la procuratură în vederea prezentării de dovezi, înscrisuri și

investigații pentru a putea finaliza raportul, acțiunile de control și a emite o decizie asupra cazului examinat. Nota nr. 37/2/8 din 16 august 2013 nu este un act de control.

A precizat că actele factice nu au tangență cu nota de serviciu nr. 37/2/8 din 16 august 2013.

A explicat instanței că controlul prin metoda directă se efectuează în baza documentelor primare, a registrelor contabile, dări de seamă prezentate de contribuabili ce dispun de ștampilă. Prin metode și surse indirecte, organul fiscal estimează obligațiile fiscale în baza altor informații cum ar fi rulaje bancare, documente prezentate de alte organe, informații suplimentare ce nu le-a prezentat contribuabilul.

Concluziile notei de serviciu reprezintă concluzii asupra metodei și sursei indicate, efectuate în baza înscrisurilor prezentate de procuratură. Agentul economic nu a prezentat careva probe factice pentru argumentarea poziției lor.

- declarațiile martorilor Vanjula A., Gorceag D., Petrova A., Madan V., Madan O., Gaitura T., Corcimari V., precum și:

- procesul-verbal de percheziție din 17 iulie 2013 efectuată la domiciliul lui Baran Dumitru în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 42, ap. 66, în cadrul căreia acțiuni au fost ridicate un set de diferite înscrisuri și acte de evidență internă a mărfurilor și mijloacelor bănești (vol. I, f.d. 31-33);

- procesul-verbal de examinare din 19 iulie 2013 a setului de acte ridicat în cadrul percheziției de la domiciliul lui Baran Dumitru, conform cărora s-a constatat că setul de acte ridicate reprezintă înscrisuri privind fluxul mijloacelor bănești și a mărfurilor în filiala SRL „RED POINT”, amplasată în mun. Chișinău bd. Dacia 35, care nu au fost reflectate în evidența contabilă, fiscală (vol. I, f.d. 34-35);

- procesul-verbal de ridicare din 01 august 2013 de la Aliona Petrova, a 349 de file format A4 cu înscrisurile contabilității duble (vol. I, f.d. 244-146);

- procesul-verbal de examinare din 01 august 2013, a setului de acte ridicat de la Aliona Petrova, conform cărora s-a constatat că setul de acte indicate reprezintă înscrisuri privind fluxul mijloacelor bănești și a mărfurilor în filiala SRL „RED POINT” amplasată în mun. Chișinău, bd. Dacia 35, care nu au fost reflectate în evidența contabilă, fiscală (vol. I, f.d.247-249);

- procesul-verbal de percheziție din 17 iulie 2013 efectuată în filiala SRL „RED POINT” amplasată pe bd. Dacia 35 din mun. Chișinău, în cadrul căreia acțiuni au fost ridicate mijloace bănești în valoare de 21 423 lei, nereflectate în evidență fiscală, și un set de înscrisuri pe file de format A4, notebook-uri, aparate de casă, acte contabile (vol. I, f.d.41-54);

- procesul-verbal de examinare din 02 august 2013 în cadrul căreia acțiuni au fost examinate actele și obiectele indicate. Totodată a fost examinat setul de acte care reprezintă fluxul de mijloace bănești și de mărfuri, care nu a fost reflectat în evidența fiscală, contabilă, (vol. I, f.d.56-57);

- procesul-verbal de percheziție din 17 iulie 2013 în filiala SRL „RED POINT”, amplasată în mun. Chișinău, bd. Moscovei 2 în cadrul căreia acțiuni au fost ridicate notebook-uri și acte (vol.I, f.d.73-76);

- procesul-verbal de ridicare din 18 iulie 2013 din filiala SRL „RED POINT” amplasată în mun. Chișinău, bd. Moscovei 2 a aparatelor de casă și control (vol. I, f.d.81-83);

- procesul-verbal de ridicare din 13 august 2013 de la SRL „RED POINT” registrelor casierului operaționist, cărții de casă și registrului de vânzări-cumpărări. (vol. I, f.d. 104- 106);

- rapoartelor de expertiză nr. 276, 277, 278, 279 efectuate în baza ordonanței din 19 iulie 2013 asupra tehnicii de calcul și aparatelor de casă depistate în cadrul perchezițiilor efectuate la filialele SRL „RED POINT” (Vol. I, f.d. 110-124; 206-218);

- raportul de expertiză nr. 5147, efectuat în baza ordonanței din 29 august 2013, conform căruia semnăturile pe acte interne de evidență a mărfurilor și mijloacelor bănești nereflectate în evidența contabilă au fost efectuate de către Gaitura Tatiana, Madan Oleg, Corcimari Vladislav.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpaților, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente, concludente și utile, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Mai mult, recursul dat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Instanța de recurs constată, că instanțele inferioare corect au apreciat ca declarative afirmațiile recurentului, privind nevinovăția inculpaților reieșind din următoarele:

- ele se resping prin probele enumerate mai sus;

- atât în instanța de fond cât și cea de apel n-au fost stabilite probe neadmise prin prisma prevederilor art. 94 Cod de procedură penală;

- la urmărirea penală și nici în instanțele de judecată n-au fost stabilite careva încălcări de procedură penală ce ar atrage după sine nulitatea cărorva acte de procedură;

- argumentele formulate de recurent au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel detaliat s-a expus asupra lor, argumentându-și corespunzător concluzia de respingere a acestuia ca nefondat;

- dezacordul recurentului cu aprecierea probelor nu constituie temei pentru recurs.

Referitor la lipsa laturii obiective, Colegiul lărgit menționează că, această infracțiune are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea fie de includere în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie de tănuire a unor

obiecte impozabile; 2) urmările prejudiciabile sub forma neachitării impozitului, a cărui sumă depășește 1500 unități convenționale; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) mijlocul de săvârșire a infracțiunii, și anume: documentele contabile, fiscale sau financiare care fie conțin date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, fie conțin mențiuni privind cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat.

În acest sens, instanța de apel just a menționat că, „... prejudiciul suportat, ca semn obligatoriu al componentei de infracțiune prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost pe deplin probat prin conținutul actelor controlului fiscal efectuat la SRL „RED POINT” în baza ordonanței din 18 iulie 2013, în cadrul căruia a fost estimat prejudiciul în sumă de 3026239 MDL în ce privește diminuarea TVA și 1293142 MDL în ce privește diminuarea impozitului pe venit, susținut și prin declarațiile reprezentantului părții civile IFS în cadrul cercetării judecătorești” (vol. I, f.d. 188-199).

Potrivit prevederilor art. 6 CEDO dreptul la un proces echitabil presupune respectarea unor garanții justițiabilului, cum ar fi dreptul la judecată în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, accesul liber la justiție, dreptul la apărare, la interpret și să fie informat în limba pe care o înțelege asupra naturii și cauzei acuzației aduse. Însă, inculpatul în recurs numai în linii generale a invocat că i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, fără a specifica în ce concret constă pretinsele încălcări de drept.

Autorul recursului nu a argumentat ilegalitatea hotărârii atacate și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată (art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală).

Această expunere de conținut recurentul a făcut-o în pofida prevederilor expuse în norma vizată. Însă instanța de recurs, judecând recursul, verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță numai asupra tuturor motivelor invocate în recurs (art. 434 Cod de procedură penală). Alte pretinse argumente invocate în recurs (lipsa probelor, denaturarea lor, falsul în probe) pot fi tălmăcite ca dezacordul inculpatului cu aprecierea probelor de către instanță, însă acestea nu se încadrează în temeiurile pentru recurs din cele prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Astfel, toate argumentele expuse în pct. 5 din prezenta decizie vor fi respinse ca inadmisibile, menținând hotărârile atacate.

Referitor la recursul ordinar suplimentar depus la 04 iunie 2015, de către avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, Colegiul lărgit menționează următoarele:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 06 martie 2015, în prezența inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 20-27, vol. IV). Copia deciziei motivate a fost transmisă inculpaților la 10 aprilie 2015 (f.d. 40 vol. IV). În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului

împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 06 martie 2015 a început să curgă din data de 10 aprilie 2015 și expira la 10 mai 2015.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că recursul în cauză a fost declarat peste termenul de 30 zile de la data pronunțării deciziei motivate. Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Raportînd situația reținută în cauză, rezultă că recursul ordinar suplimentar depus la 04 iunie 2015, de către avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Marian Bucătaru în numele inculpaților Goțenco Denis și SRL „Red Point”, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Goțenco Denis Valeriu și SC „Red Point” SRL*, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 20 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu